

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

v Trstu se može.

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako srede in sabote o poludne. Cena za vsa leta je 3 gld., za polu leta 2 gld. za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Terrente, «Nova tiskarna».

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu «via Terrente» «Nuova Tipografia»; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Temeljni pojmovi prave državne politike.

VIII.

Mi smo v poprejšnjem članku videli slabe in dobre strani toliko republike, kolikor absolutistične monarhije; prepričali smo se, da pod nekaterimi pogoji celó zadnja more koristiti državi, oziroma narodu, in da prva je v resnici prekrasna v teoriji, a v praksi skoraj navadno jako nevarna in nestalna.

Nekateri nahajajo uže samo v besedi »republika« najvišjo čarobnost, pa ne pomislijo, da smo uže imeli največje tiranstvo v republikanskih državah, na priliko v Benetkah, a v novjšem času v Parizu pod kumuno. A, kakor smo uže dokazali, v nekaterih absolutno vladanih državah se je prav dobro živelo in vladala je pravica.

Ali zarad tega tudi ta državna forma še ni priporočljiva, ker more biti le izjemoma dobra. Kakor v vsakem obziru, velja torej tudi gledé državne oblike staro in zlato načelo: »in medio virtus«, ali: »srednja pot, najboljša pot«. — Načelo svobode terja, da ljudstva sama sklepajo o svoji osodi, da ona sama sebi delajo postav po svojih izvoljenih zastopnikih, da imajo torej pravo samodoločbe, ali s pravo, za to običajno besedo izraženo, da so suverenna. Ali ljudstva sama ne morejo tudi izvrševati teh postav, ona sama ne morejo zastopati države tudi na zunaj; treba je, da si ljudstvo izvoli tudi one, kateri imajo izvrševati postav, kateri imajo skrbeti za to, da jih nikdo ne prestopi brez kazni in da sploh pazijo na red v državi. — To izvrševalno, ali, kakor jej pravijo, eksekutivno moč, pa more predstavljati toliko predsednik republike, kakor tudi cesar ali kralj. — v bistvu se stvar le toliko razločuje, da je predsednik izvoljen le za neko dobo, a cesar ali kralj je neodstavljen; kakor hitro ga ljudstvo pripozna, pripozna s tem navadno tudi dedno pravo njegove rodbine in njegovih potomcev. Država, katerej na čelu stoji tak vladar, ki izvršuje le eksekutivno moč, a postav si daje ljudstvo samo po svojih zastopnikih, je ustavna ali konstitucionalna država. Taka država, ako je v resnici utemeljena na suvereniteti ljudstva, ima veliko prednost pred republiko in pred samovlado, kajti mej tem ko so v republici večna nasprotja mej strankami in zmagovalna stranka nasprotno njej manjšino hudo zatira; mej tem ko v republici predsednik sam je in mora biti udene ali druge stranke in z njo stoji ali pade, vsled česar čestokrat nastanejo veliki nemiri: je v ustavnej monarhiji popolnoma mogoče, da glavni države nema nič doticaja z nobeno stranko ter visoko stoji nad vsemi

strankami. Prav zato je mogoče, da se v ustavnej državi razne stranke svobodno razvijajo, ne da bi na nje ugodno ali neugodno uplivala najvišja eksekutivna oblast, in ako se unamejo mej strankami hudi prepiri, more od vsakega strankarstva neodvisen državni glavar uplivati celó posredovalno, po nekakem kakor popolnoma nepristranski sodnik, in v parlamentarnem življenji je čestokrat treba, da se delajo kompromisi in da neka viša moč upliva pomirovalno, to še posebno pri nas v Avstriji, v katerej živi več narodov. Ministri ustavne države pa so vedno odgovorni za vladne čine in oni so in skoraj morajo biti pristaši ene ali druge stranke, vsa odgovornost pa sloni na njih, mej tem ko ustavni kralj ali cesar nema nobene odgovornosti ne iz pravnega, ne iz moralnega stališča. Prav ta neodgovorni vladar pa je tisto, kar daje državnej osnovi potrebno stalnost, katere nema republikanska osnova. Država na priliko ne trpi nobene hude krize, ako pri volitvah zmaga nova stranka, ki terja preustrojitve vladne sisteme; stališče vladarjevo tudi to prav nič ne zmakne; on pokliče na krmilo novo ministerstvo, katero se ujema z načeli večine parlamenta in s tem je preprečena skoraj v hipu vsaka zmešnjava. Sprememba vladinih načel ne dela ustavnemu vladarju nobene nečasti, temveč kaže, da se vladar pošteno prizadeva izpolnjevati ljudsko voljo, ki se izražuje po večini poslancev. Tudi zunanja politika, ako je slaba in nevarna, lože se preuredi in popravi v takej državi, ne da bi se vladarska hiša na kak način kompromitirala. — Dobro je v takej ustavnej državi posebno to, da ni vladar nikoli neposredno deležen vladnih činov, ampak da je le po nekakem regulator in varuh ljudske volje. Da absolutna vlada spreminja svojo zunanjo politiko, to je znamenje slabosti, prav tako je v republici.

Da se pri republici odstranijo nemiri, ki se ponavljajo pri vsakej volitvi predsednika, prišlo je pametnejšim republikancem namisel, dabi bilo dobro voliti dosmrtnega predsednika. Ali ta način je najbolj nevaren republici samej, kajti zgodovina kaže, da taki predsedniki hočejo vladanje zagotoviti tudi svoji rodbini, svojim potomcem, in da iz predsednikov postanejo tirani in najkrutejši samodržci. Kedo se ne spominja, koliko krvi je teklo na Francoskem leta 1852., ko je Napoleon III. postal iz predsednika cesar in rimska zgodovina nam tudi kaže tak strašanski prelaz.

Ustavna monarhija je torej skoraj najboljša garancija za ljudsko suvereniteto in se gledé konečnega cilja nič ne razločuje od republike, posebno ako ustavni vladar ne izvršuje sam prava pomiloščenja in odločbe o vojski in miru, kakor je to zdaj skoraj povsod običajno. — Ali tudi v tem

obziru je boljše, da se kralj ali cesar ne odpove popolnoma tej prerogativi, ampak da on vrši oboje imenovano prava v soglasju z ljudskim zastopom.

Taka ustava bi imela vse prednosti in dobre strani republike, a prepreči vse nje slabe strani in nevarnosti. Za Avstrijo pa je še posebno potrebna taka oblika vlade, ker naša država obstoji iz raznih narodnosti in uže zarad tega prevečkrat nastopajo položaji, ko je silno potrebno, da krona posreduje se svojo avtoriteto. — V ostalem pa v ustavnih državah imajo pri vsem tem, da vladarji odločajo o vojni in miru, ljudski zastopniki svoj upliv na to prašanje, kajti v njih rokah je dovoljenje za vojno potrebnega denarja in ako znajo in morejo to pravico prav rabiti, lahko tudi preprečijo nepotrebno vojno, ker resničen je francoski pregovor: «l'argent fait la guerre».

Iz vsega tega je na kratkem razvidljivo, da je najboljša oblika vlade *ustavna monarhija*.

Volitve deželnih poslancev v koperskem okraju 1884.

Koperska občina.

Dne 18. maja so se izvršile volitve volilnih mož koperske občine. Prišlo je kakih 30 volilcev, skoraj samih meščanov koperskih. Izvolili so enega zunajnega, nekega Furlaniča, koji vselej dela kakor hočejo Talijani, in tri meščane, mej njimi tudi znanega gospoda Marsicha. Razun tega zadnjega so to isti volilni možje kakor lanijskega leta, tedaj naši protivniki. Marsich je izvoljen mesto dra. Madonizze. Zakaj se je ta odpovedal, tega mi ne vemo. Nam še nikakor v glavo ne gre, kako so prišli meščani, koji imajo uže svojega poslanca, do tega, da volijo v zunajnih občinah, in da so tudi za volilne možje izvoljeni. Gospod Marsich mej ostalimi je uže volil kakor meščan. Ali more eden in isti mož na več krajih voliti, to pripuščamo zakonu. Neglede pa na to, mi se čudimo, da so skoraj sami meščani volili, da mož iz okolice skoraj nič ni bilo. A vendar so v okolici tri vasi, mej drugimi Pohorzi, Cezari in Brtoki, koje štejejo do 1400 prebivalcev, a mej temi mora biti gotovo lepo število mož imajočih volilno pravico. Gospod župnik je sicer izgovorjen, ker se je volitev v nedeljo vršila, a on je imel opravila v cerkvi. Ali drugih ne moremo zagovarjati. Znani talijanski agitatorji so se vendar bali. Tekali so po trgu in ulicah in ogledavali se, da jih ne bi volilci iz rečenih vasi iznenadili. Umirali so se, ko so videli, da so samo dva trije prišli, koji niso bili za njih stranko pridobljeni, in koji konečno niso šli niti glasovat. Po našem mnenju bi bili vsaj ti morali glasovati, da ne bode volitev protivnikov enoglasna. Drugikrat pa bi morali priti vsi, koji imajo pravico, in bi ne smeli dovoliti, da jim meščani o njih zadevah gospodarijo, ampak bi morali gospodariti sami. Slabo je, kder tujec gospodarji v drugej hiši. Volilcev je bilo kakih 30; mi ne verujemo, da jih ni več v rečenih vaseh in v nekih drugih, koji ne bi spoštovali sami sebe in svoje narodnosti, ter pustili, da drugi v njihovem imenu delajo.

Piranska občina.

K tej občini pripadajo štiri slovanske vasi. Padena, sv. Petar, Novavas in Kaštel. Predlanijskega leta je prišlo k volitvi volilnih mož kakih 10 volilcev. Izvolili so za volilne možje dva iz Padene, dva iz Ka-

štela. Ti so se pri volitvi zastopnikov pridružili k velikej večini volilnih mož, ter volili našega moža za poslanca. Lanijskega leta je bilo uže drugače. Prišlo jih je dvajset iz Padene. Padenci, uvidevši, da so v večini in neimajoč pravega zaupanja v ostale, izvolili so 4 možje izmeje sebe za volilne možje, dva Diliča in dva Grižona, in prav so storili. To so krepki možje, značajni, nepodkupljivi. Vsi obei, koje so jim delali gospodje piranski, posebno dr. Buba in dr. Frajakomo, niso nič pomagali. Oni so volili poslance po svojej vesti, po svojem prepričanju, slovanske poslance. Letos se je očekovala večja borba. Priprave so bile tudi večje. Piranski doktorji so nagovarjali volilce njim udane, naj pridejo volit volilne možje. «Kvei Kroati di Padena veranno certamente», oni Hrvati iz Padene pridejo gotovo, tedaj morate priti tudi vi, pravili so volilcem iz drugih vasi. Dr. Buba je bil tudi v Koper prišel, vsled presidjalnega poziva municipija koperskega, za voljo volitev. Tukaj so se menda pogovorili, kako in kaj bodo delali tudi v občini piranskej. Tudi nekak shod se je imel napraviti v Sečolu, a k njemu so imeli priti volilci iz sv. Petra in Kaštela, ter gospod dr. Buba in menda še koji iz Pirana. Na dan volitve volilnih mož se je gospod dr. Buba tudi mešal okoli volilcev. Vprašal je mej ostalimi jednega, ali je uže glasoval, in ko mu je ta odgovoril, da je, rekel je dr. Buba jezno: ko bodeš kaj potreboval, pojdeš k duhovniku. Da, da, gospod doktor, naši ljudje več potrebujejo duhovnika, nego vas in vaših, in če vas, ali kojega vaših potrebujejo, morajo slano plačati. V Piranu je mnogo ljudi, koji bi ne mogli živeti, ko ne bi bilo zunajnih slovanskih ljudi, ali vsaj bi mnogo slabše živeli. I. g. dra. Frajakoma je bilo videti pri volilcih. Drugač pa se niso Piranci mešali, kolikor je znano. Povse nepristranski se je držal g. Vatta, nadžupan piranski, kakor tudi njegovi uradniki. In to je prav lepo od njih. Volilci so prilično mirno glasovali. Jeden sam iz Novevasi, nek dolgovlasec, po primku Grižon, koji je imel nalogo tudi druge nagovarjati, naj pridejo volit in koji ni nobenega dobil na svojo stran, glasoval je proti našim možem. Sicer je bil pripeljal na vozu tudi 82-letnega starca, ali tudi ta je glasoval za naše možje. Dolgovlasec se je maščeval nad njim s tem, da ga ni hotel vzeti na voz za nazaj, vzeli so ga na Padenci, s katerimi je složno glasoval. Razun Dolgovlasega Grižona iz Novevasi glasovali so proti našim možem jeden Svetopeterc, ker je vezan na dohtorje, in vsi Kaštelci, njih menda 25. S gotovostjo se trdi, da so »žornado« prejeli, in da se jim je plačalo pijake v Piranu. Za našo listo pa se ni ne žornado ne vina plačalo, naši so šli, da svojo volilno dolžnost izvrše, da svojo in svoje narodnosti čast rešijo, da bi jih ne osmehovali Talijani, ko bi bili drugi poslanci izvoljeni, nego oni lanijskega leta. Oni so uže poprej znali, da ne dobé denarja, če glasujejo za naše, in da bi ga lahko dobili, ako bi glasovali za protivnike. Na čelu našim so bili Padenci. Iz te vasi, koja šteje okoli 250 prebivalcev, prišlo je 30 volilcev. Prišli so skoraj vsi. Stareje volilce so peljali v Piran na treh vozovih. Vsi kakor eden so glasovali brez listine, na pamet, iz glave, za lanijske volilne možje, za dva brata Diliča in dva Grižona. K njim se je pridružilo tudi 10 Novovaščanov in 17 Svetopetercev. Jednim in drugim so Padenci ponujali, da se izvoli iz vsake teh vasi po jeden volilni mož, ali jedni in drugi so se dragovoljno temu odpovedali. Hoteli so, da bodo izvoljeni Padenci, oni isti, koji so se lanijskega leta tako pošteni, trdni, nepodkupljivi izkazali. Mi e radujemo take previdnosti, složnosti, ljubezni, koja vlada mej Padenci, Svetopeterci in Novovaščani. Živeli eni, drugi in tretji, ter bili vselej takovi možaki, kakršni so se pokazali 20. maja 1884. Protivniki, njih 26, niso bili edini mej seboj, volili so eni ene, drugi druge volilne možje. Naši pa vsi, njih 57, volili so ene in iste volilne možje. Naša zmaga je tedaj bila slavna.

Izolanska občina.

Osim mesta Izole, v kojem so stanovali Talijani po narodnosti, koji s drugimi mesti svoje poslanice volijo, spadajo pod to občino Korte (Corte d'Isola), skupej z nekimi manjšimi vasicami, in brojijo blizu 600 prebivalcev. Lep je ta kraj, ki dela trikot z mestoma Izola in Piranom. Jako dobri ljudje stanujejo tam. Volijo jednega volilnega moža. Dosedaj so dolgo let volili svojega ljubeznivega župnika Franja Ravnika, kojega so pa prav na dan volitve poslancev lanskega leta spremili do hladnega groba. Njegovoga namestnika prav tako ljubijo, kakor rajnega Ravnika, in njega bi bili najraje izvolili za volilnega moža, ali prav zato ker je namestnik, službojoči kratak čas v Istri, niso njega volili za volilnega moža, ampak cerkvenega »starešino« Korenika, jako spoštovanega moža. Druga leta so prišli samo po dva trije volilni možje; letos, da bodo bolj stalni, in da bodo volitev bolj častna, prišlo jih je enajst, in so vsi kakor brati soglasno izvolili imenovanega poštenjaka. Takovabratovska edinost in ljubezen naj bi vladala povsod v naših krajih, potem je gotovo odklenalo gospodstvu Talijanov nad Slovani v Istri.

Občina Milje.

Ta občina ima pod seboj toliko vasi, da imajo te več prebivalcev, nego mesto Milje, po kojem se imenuje. Imenitniše so Plavija, različne Škofje in Hrvatini, v kojih sami Slovenci stanujejo. Občinska oblastinja, bodi jej rečeno na čast, ne vika se v volitve zunanjih občin. Pripušča naj delajo same, posebno oziroma na g. Križanca, osebo v samem mestu uplivno in spoštovano. Nekoliko mož je vendar v mestu, koji bi hoteli mešati se v zunanje zadeve. Na čelu tem je menda nek Cruciani, prijatelj koperskih gospodov, s pomočjo kojih je pri zadnjih volitvah hotel vzeti v roke krmilo občine. Njemu z družino ima se menda prepisati, da je nekoliko volilcev prišlo volit po listini protivnej naše. Bilo jih je kakih deset, mej tem ko jih je bilo lanskega leta le pet. Naših pa je bilo do 30, mej tem, ko jih je bilo lanskega leta samo osem. Tedaj protivnih dvakrat več, naših skoraj štirikrat več. Tu se opazuje, da naših, kolikor večja je nevarnost, toliko več pride, ter da so vsa napenjanja protivnikov zastoj. Naj jih drugi krat pride nad 20, naših pride nad sto, in vsi, če bode potrebno. Protivljenje Talijanov je naše stranki le koristno. Naš narod se bolj in bolj zavzema za občne zadeve, v njem se goji politični čut in narodna zavest. Oni upoznava, da so državljani v ustavnej državi, v kojoj ljudstvo skupaj z vladarjem zakone dela. Ko enkrat to vsi Slovenci in Hrvati Istre poznajo, potem bode konec talijanskega gospodstva nad njimi. Dal Bog, da se to čim prej zgodi.

Občina Dolina.

Dolinska občina je tako trdo slovenska, da se Talijani še niso upali vanjo prikoraditi, niti mešati se v njene zadeve. Rodoljubi so tam tako zavestni te trdnosti, da niso nikdar marali, da pride veliko volilcev k volitvi volilnih mož. Prihajalo jih je le nekoliko, in ti so volili v duhu vseh. Gospodi poreški so si menda drugač tolmačili, ko so naglašali po lanskej volitvi, da ni prišlo niti toliko volilcev, kolikor so imeli izvoliti volilnih mož. Da tem za-mašijo usta za bodočnost, prišli so toraj volilci dolinske občine v mnogo večem številu nego navadno. Prišlo jih je blizu 50, in bilo bi jih za potrebo prišlo še mnogo več. Soglasno so izvolili svoje može. Dobro je, da jih je toliko prišlo zaradi protivnikov, pa tudi zaradi volilcev samih. S volitvami se bolj in bolj utrjuje narodna in politična zavest. Kolikor več jih pride, toliko več jih dosega to svrhu. — V Miljah se je vršila volitev dne 20 t. m. v jutro, v Dolini popoldne. Druzega dne, 21., v Dekanib.

Dekanska občina.

V dekanskej občini so Talijani uže lanskega leta skušali srečo, i bili so naši nekoliko volilcev, koji so se dali vloviti. To jim je moglo dati nekoliko poguma, da letos kaj opravijo. Ker so propadli v Pomjanu, moglo se je soditi, da v Dekanib napno vse svoje sile, da zmaga, ter da tako s pomočjo koperskih, bužetskih in roških (na koje z stalnostjo računijo) svoje kandidate v poreški zbor izvolijo. Storili so kar je bilo mogoče, nekoje koperske gospode se je videlo pohajati po onih straneh, nekoje može so se menda tudi pridobili, da za nje delajo. Litografirali so listo svojih volilnih mož. Poslali so kakih 50 iztiskov necemu premožnemu volilcu, da jih razdeli.

Sami se menda niso upali priti na dan volitve v Dekane. Vsaj videti jih ni bilo. Menda so kde blizu čakali, da se jim sporoči, ali je kaj upanja. Ni ga bilo. Prišlo je nad sto volilcev, vsi koji so volili, glasovali so po ene in iste listi, enoglasno so izvolili naše volilne može. *Škoraj vsi tudi oni, koje so Talijani postavili v svojo listo, in tudi mož, kojemu so poslali 50 iztiskov te liste, glasovali so za našo listo.* To

je gospodom Talijanom morna zausnica, to naj jim bude nauk za bodočnost, da se nemajo vtikati v reči slovenskih zunanjih občin, kakor se te ne vtikajo v reči talijanskih mest. In kako so, rekel bi, bezobrazni! V svojo listo so postavili mož, da teh še za to poprašali niso, postavili so mož, koji so se s tem močno razžaljeni čutili. Naj še pristavimo, da je kakih 20—do 30 mož odšlo, ker ni utegnolo čakati in ker so bili gotovi zmage, če prav sami niso glasovali; da je k volitvam prišlo tudi mož iz pomjanske občine, da vidijo izid v njim sosednej občini, kar kaže, kako so se naši ljudje začeli zanimati za volitve. Povedali smo vse imenitniše. Okoli miz, mej petjem in godbo se je veselilo vse sijajne zmage, navduševal je drug drugega za osvobojenje od jarma talijanskega. Mi se z njimi tudi veselimo in kličemo njim kakor tudi vsem slovenskim zavestnim volilcem: Živeli in stokrat živeli!

Končujemo; zdaj pa volilni može tako častno izpolnijo svojo narodno in državljansko dolžnost dne 7. junija, kakor so jo izpolnili volilci.

Politični pregled.**Notranje dežele.**

V seji 21. t. m. je interpeliral dr. Vošnjak in tovariši ministerskega načelnika kot ministra notranjih zadev in deželno-brambenega ministra, zastran izgredev nemškega »Schulvereina« in nezakonitega postopanja žandarmerije 18. t. m. v trgu Šent Jurij pri Celji na dolnjem Štajerskem, ter stavil te-le prašnji:

1. Je-li visokej c. kr. vladi znano, da ima nemški »Schulverein« shode brez intervencije političnega oblastva? in
2. Kaj misli Njeg. vzvišenost gospod deželno-brambeni minister ukrenoti, da c. kr. žandarmerija ne bode izvrševala tako nepostavnih aretovanj, ki niso opravičena niti z ozirom na javni mir in red, niti po morda dogodivših se izgrediv.

V seji poslanske zbornice dne 20. t. m. je grof Taaffe odgovoril na interpelacijo zastran živinskega semnja na Dunaji ter rekel, da se bo vlada po moči prizadevala, da se ta semenj bolj in bolj oživi. Odgovoril je tudi na interpelacijo zastran egipčanskega odškodovanja avstrijskim podnikom ter rekel, da se je vložilo 504 reklamacij, mej temi 494 opravičenih; 305 reklamantom, ki nima jo zahtevati nad 5200 frankov, povrnila se je škoda. Zastran izplačanja škode onim, ki imajo zahtevati nad 5200 frankov, pridružila se je vlada Francoskej, ki je v dotični namen storila potrebne korake ter je upati uspešnega izida. — Potem se je nadaljevala podrobna razprava o obrtniškem zakonu in je bil sprejet §. 75. a) o večernih in nedeljskih šolah, kakor tudi §. 76. in 77. o dolžnostih pomočnikov, kakor tudi o plačilu in odpovedavanju dela. §. 78. d) se je sprejel z dostavkom, da se globe ne stekajo v zalog za uboge, ampak v blagajnico za kolnike obrtniškega podjetja, oziroma v blagajnico za združne bolnike. Sprejeti so bili nadalje §. 80 do 88. Pri §. 89, blagajnica za uboge, bil je sprejet dostavek, naj se vladi naroči, da k malu predloži načrt zakona glede oskrbovanja in zavarovanja delavcev v primeru bolezni. Sprejeti so bili naposled še §. 90 do 96. — Razprava se je v seji 21. t. m. nadaljevala. Šlo je za to, naj trgovinski minister po dogovoru z ministrom notranjih opravil in trgovinskimi zbornicami določi tiste obrti, pri katerih se delo sme povišati eno uro nad navadno delavsko dobo, ki je določena na 11 ur na dan.

Na Dunaji je bil 20. t. m. shod volilcev v tistej skupini notranjenega mesta, v katerej je hotel kandidirati dr. Kopp, a začela se je seja tako burno, da je moral načelnik zbor razpustiti, predno je dr. Kopp do besede prišel.

Trgovinski minister baron Pino pojde po sklepu del državnega zbora zopet v zunanje dežele, obišče Švico, luki Genova in Marsiljo ter se napoti skoz Pariz na Anglesko in se vrne skoz Bremen in Hamburg na Dunaj.

Črnoviški mestni zastop je sklenol z vso odločnostjo delati za to, da se mestu Črnovicam ne vzame vseučilišče, ker je ono blagodušni dar cesarjev, katerega ime nosi ter je bilo ustanovljeno vsled sloves-

nega obhajanja stoletnice združenja Bukovine z Avstrijo.

Prestolni govor, s katerim se je 20. t. m. ogerski državni zbor sklenol, izreka zboru priznanje za njegovo delovanje, navaja zakone, ki so se sklenoli deželi v blagost, naglašajo žrtve, ki so se storile za varnost dežele in ohranitev miru. Cesar izreka za požrtvovalnost z veseljem srcem najgorkejšo zahvalo ter poudarja, da so razmere z vsemi zunanjimi državami prav prijateljske in da je gotovo upanje, da se bodo tudi v prihodnje mogla ljudstva mirnemu delu posvečevati. Govor omenja tudi s pohvalo sklepa zastran zidanja nove parlamentne palače s zaupanjem, da tudi v novem poslopi na stoletja svoj odmev najdejo čuti zvestobe do kralja in udanosti do ustave.

Ogerski državni zbor je po cesarskem lastnoročnem pismu sklican na 23. septembra.

Vnanje dežele.

Srbska skupščina se je 21. t. m. v Nišu odprla. Kraljev prestolni govor omenja prijateljske razmere do vseh vlad ter posebno naglašajo odlikovanje, s katerim je kralja nemški cesar v Homburgu počastil, potem obiskanje cesarjeviča Rudolfa, s katerim je bil počeščen kralj in dežela, da smeta biti ponosna, in za kar pred narodnimi zastopniki izreka zahvalo. Prestolni govor omenja, da se je podpisala železniška pogodba, napoveduje predlogo izvenrednih naredeb vsled zadnje vstaje, ter se zahvaljuje za zvestobo in udanost v tem težkem času, v katerem je državna misel premogla razdirajoče namere. Prestolni govor napoveduje predrugačo tiskovnega zakona, zakona o združevanju, občinskega zakona, kakor tudi predrugačo davkovske sisteme. Naposled se obrača na modrost in rodoljubje skupščine.

Ruska carica je odpotovala na Nemško: 21. t. m. je prišla v Berlin, kder jo je nemški cesar na kolodvoru čakal in srčno pozdravil.

V italijanskej poslanskej zbornici je 21. t. m. Orsini predlagal, naj vlada predloži zakon, da se v letu 1889 napravi v Rimu svetovna razstava; do te dobe pa naj ne dovoli več nobene narodne razstave.

V seji italijanskega senata 22. t. m. je naglašal Mancini, da Italija ne potrebuje političkih, ampak le trgovinskih in gospodarskih naselbin v zunanjih deželah. Italija ne gleda malomarno dogodeb, ki se godé okoli in okoli, ona je vedno pripravljena za take korake, ki pospešujejo civilizacijo občevanja. Glede propagande je rekel Mancini, da ni potrebno i na času, da se sklene zastran nje poseben zakon. Vlada pa preudari, ali je posameznim cerkvenim zadrugam vsled njih narave i njihovega namena potreba večje svobode pri gospodarstvu z njihovim premoženjem, in on upa, da v prihodnjem zasedanju predloži dotični načrt zakona. Ker je pa propaganda jako dobrodelni zavod, zato upa, da najde priliko, ter jej razodene dobrohotnost in varstvo italijanske vlade. — Mi menimo, da italijanska vlada propagandi najbolj ustreže, če jo v miru pusti, dobrohotnost in varstvo italijanske vlade je največja ironija. — Mancini je dalje naglašal, da se vlada prizadeva prijateljske razmere do zunanjih vlad vedno zboljševati. Dragocene vezi z nekaterimi dvžavami so potrebne za popolno varnost Italije in poročstvo za evropski mir, koristne so vsem državam i nobenej nevarne. Ministerstvo bo pogodbe spoštovalo ter hoče notranji mir krepko čuvati in uduševati vse pojave, ki bi nevarne bile mejnarodnim razmeram. — Mi menimo, da vera v te besede nobenega ne zvzeliča, i da ne dela greha kdor je neveren Tomaž.

Francoska poslanska zbornica je 20. t. m. z veliko pohvalo sprejela vladino poročilo o koristih, katere izvirajo iz pogodbe, sklenene s kitajsko vlado ter soglasno sklenela, naj načelnik izreče priznanje vojski v Tonkinu. Vlada je zahtevala za Tonkin 37 in za Madagaskar 5 milijonov kredita.

Španski kralj je 20. t. m. osobno odprl državni zbor z govorom, o katerem

natanko popisuje notranje stanje ter naznanja, da bo ostro postopal zoper one, ki mir kalé, poudarja pa tudi, da je njegova vlada v najboljšem prijateljstvu z vsemi zunanjimi državami, naglašajo potrebo, da se razvije notranje blagostanje, pa tudi dežela pripravi za brambo.

DOPISI.

Iz Katinare pri Trstu 19. maja 1884. — Za zdaj podam ta le kratka naznanila, o katerih pa mislim o svojem času bolj obširno poročati.

Duhovnjaki Katinarske župnije so si omislili nove lepe zvonove, katere je zvonar g. Samassa v Ljubljani vili, in katere 29. t. m. dobomo. Tega dneva vse, mlado in staro, željno pričakuje, posebno pa fantje in dekleta delajo velike priprave za tisti dan. Odločeno je, da pojde na omenjeni dan nekoliko fantov in deklet z vozovi po zvonove v Divačo. Tamkej ovenčajo vozove in zvonove, ter jih slovesno pripeljejo skoz Lokvo in Bazovico na Katinaro. Fantje so najeli tudi mnogobrojno bando, katere jih bode čakala blizu Bazovice in jih dalje spremljala. Vrh Ključa pa bodo čakali zvonov duhoven, šolska mladina in ljudstvo s križi in cerkvenimi prapori okoli tretje ure popoldan, ter jih v sprevedu peljali do cerkve.

Vse nekako kaže, da se prav živahna cerkveno narodna veselica vravna. In kdo bi zameril ljudstvu, ako bode svoje veselje očitno kazalo, ako premislili, kako revno zvonjenje so do zdaj imeli; in pa kake težave so morali premagati, da so v sedanjih slabih časih velike stroške za primeroma prav težke zvonove, čeprav ne popolnoma, pa vsaj večinoma uže poravnali. S katerim le govoriš, vsak konča svoj govor: Bog mi dal dočakati tisti dan!

5. junija bo pa zopet vesel dan za Katinarsko duhovnijo, ker tisti dan pride premilost g. škof Jan. Nep. Glavina nove zvonove na Katinaro blagoslovit. Okoli 9. ure bode sv. maša in potem blagoslovenje zvonov, in ako Bog da, k opoldanskemu angeljevemu čedenju nas bode uže glas novega blizu 24 centov teškega zvona vabil. Po dovršeni slovesnosti poročal bodem kaj več.

Precej v nedeljo za tem pa bode praznik Sv. Trojice, patrone Katinarske župnije, tedaj opasilo in zopet v nedeljo kasneje bode pa slovesni obhod Sv. Telesa, tedaj slovesni prazniki se bodo kar vrstili, da se bodo vsi slovesno praznovali, k temu pripomore glas novih zvonov.

Železnico Trst-Hrpolje so tu pa tam pričeli delati. Kopajo tam pa tam nekatere, celo do 12 in več metrov globoke jame iz namena, da notranjost zemlje preiskujejo. Vsaj tako pravijo. Od sv. Marije Magd. zgorne do Riemana so jih baje 15 izkopali in jih še kopajo.

Uže nekoliko časa je na šolskem poslopiu Katinarskem nabiralna škrinjica za pisma obešana, kder se morejo oddajati vse poštno pošiljave razun rekomandiranih listov in zavitkov in se morejo kupovati marke in drugo. Vsak dan odpelje in zopet pripelja iz glavne pošte Tržaške poštar Bazoviški. Ljudje, poslužuje se le te dobrote, dobrote pravim, saj znate, kako so prej pisma od Poncija do Pilata romala, da ste jih nazadnje le slučajno v roke dobili.

V Sežani, dne 22. maja 1884. Denes ob 8 uri zjutraj smo spremili k zadnjemu počitku obče spoštovano gospo Franjo vdovo Gregorinovo, mater gospoda Gustava Gregorina, vrlega rodoljuba in advokatskega koncipienta tukaj. Pogreb je bil za Sežano veličasten; vencev je bilo vse polno, a kar je še posebno dokazovalo, kako spoštovana je bila rajnika, to je bila vdeležitev in corpore vseh gospod, družabnic podružnice rudečega križa, katero društvo je na rakev tudi položilo prekrasen venec. To je bilo prvi pot, da je tuk. podružnica rudečega križa javno in corpore nastopila, kar je jako poviševalo žalostno slavnost in skoraj je moralo žal biti onim gospod, ki so se brez vzroka odpovedale temu lepemu društvu, in se tako za take prilike izobdile iz kroga, h kateremu pripadajo, tako sicer, da jim je moral biti ta korporativni nastop gospa prava zadrega.

Občna žalost za rajnko je pa opravičena, kajti malokatera mati, in še vliova, je tako dobro odgojila svoje otroke, ter z umom in delatnostjo ne le znala obdržati, temuč tudi pomnožila premoženje svoje družine, kakor je to storila rajnika, katere dela naj bi služila v vzgled potomcem.

Iz Brega, 19. maja 1884. — Vrli tržaški Sokol je priletel v nedeljo 18. t. m. v Boljunec. Boljunška godba z g. nadžupanom, učiteljem, srenjskimi predstojniki na čelu in ogromno število ljudstva iz Boljunca, Doline in družih vasi je pričakovalo Sokola par streljavev od Boljunca.

Gosp. nadžupan pozdravi Sokolce, godba zagode in hajd navdušeno v Bo-

ljunc. Ko korakamo mimo slavoloka z napisom: »Dobro došli v praznično preoblečeni Boljunc, topiči pokajo, godba gode in iz sto in sto grl zadoni krepki življaja«.

Na g. Ventorini-jevem vrtu se je začelo po kratkem poditku vrstiti p. tie gg. Sokolcev, godba in petje Dolinskih pevcev, koji so se izleta in corpore vdeležili. Več navduševalnih posmi, kakor »U boj« so gg. Sokolci in Dolinski pevci kaj spretno skupno peli. Navdušenost paje bila splošna, ko je godba »Hej Slovani« godla. Začeli so se govoriti in napitnice. Naš pesnik g. C. zahvali se občini za tako prijazen sprejem. Srenjski predstojniki se zahvalijo, da so jih gg. Sokolu počestili. Podpredsednik pozdravi č. gg. Sokolce v imenu Dolinske Čitalnice ter izrazi željo, da bi vrli gg. Sokolci večkrat v naše kraje prileteli.

Več čest. gg. Sokolov je navdušeno napivalo Boljunske srenji, gg. veteranom; najbolj je dopala napitnica g. brata Hrvata v zajedno delovanje mej Hrvatli in Slovenci. (Opomniti mi je, da ta ideja tu v Istri sploh na Primorskem vedno bolj prodira). Veselje in zadovoljnost je bilo v Boljunci splošno.

Proti 9 uri odide Sokol, Godba, pevci in ljudstvo spremlja Sokola. Ganjenim srcem smo se poslovili, a v nadi, da se v kratkem zopet vidimo. Sokol si je pridobil v Boljunci in splev v Bregu veliko sočutje. Mej priprostim ljudstvom zapazujemo ljubav do tega društva. In tako društvo more veliko storiti v narodno probujo, osebno tu v tužnej Istri — za-torej: »Slava Tebi, Sokol« da si začel na tem polji tako pridno delati. Sose d.

IZ Buzetske občine, 16. maja. (Sabiniacum-Sovinjak; Sirotič-Sirotič; nagrobni spomenik in slovenski jezik). Ozmimo se dalec nazaj v stari vek, ko so v Rimu vladali še bajeslovni kralji. Takratni Rimljani, pagani imeli so tudi vedeževalce, koji so mej drugim prorokovali iz čudnih sibilskih knjig, imenovanih po nekeje prorokovali Sibilis (Sabini?). Ta slavna žena je imela mnogo nastopnic, podobnih našim cepnicam. — Ali so jih imeli Rimljani preveč, ali pa se jim je na Rimljanskem slabo godilo — preselile so se v Istro v Sabiniacum, vas v Buzetske občini. Tako vsaj naši zagrizli lahoni izvajajo ime Sovinjac-Sovinjak. Katero ime je pravo, to ni teško uganiti; ni verjetno, da bi bili stari Rimljani ustanovili vas, katera je bila skoraj do današnje dne popolnoma slovenska, dokler se v njej ni naselil koji karnjel, ki je iz mnogotere slovenske dušne sirote napravil zaklete lahone.

Original take dušne sirote v Sovinjaku je pač nek Anton Sirotič (Sirotič) — renegat z dušo in telesom. Prvo znači njegov priimek, drugo pa pravopis istega. Renegat Anton Sirotič je sicer dušna sirota, pa imenitna oseba v Sovinjaku; on je namreč odbornik Buzetske občine, vaški župan v Sovinjaku, c. k. poštar itd. poročen se Slovenko, sestro necega slov. duhovnika.

Ne mislite, da smo radi teh česti našega »Sirotiča« dali prostora tem vrticam v cenjenej »Edinosti«; ne radi česti, ampak necega dejanja.

Kakor je bilo uže naznanjeno, umrl je nedavno č. gosp. Jelenc, župnik v Sovinjaku. Njegov dedič mu je namislil postaviti kamenit spomenik na pokopališču, a župan A. Sirotič je to zabranil, ker noče imeti na pokopališču spomenika se slovenskim napisom. Sirotič hoče namreč laški napis, ali pa nič!

Ali je svet uže kaj takega slišal? V najimennejših mestih v Italiji, na Francoskem i dr. so dovoljeni spomeniki v raznih jezikih — tudi slovenskih, le v Sovinjaku se upa slov. renegat, vaški župan, kaj takega zabranjevati! Resnično: poturica je bujši od Turkul!

Od oupadnika oupadejo pa tudi druge dobre človeške lastnosti: on postane grd nevaležnik, svojih dobrotnikov pozabi ter jih ne pusti pri miru še po smrti nel Pokojnemu župniku bi se imel med drugim zahvaliti A. Sirotič, da je dobil polto, a mesto zahvale mu je nasprotoval v življenju, obrekuje pa še mrtvega. Pregovor veli: »de mortuis nil nisi bene«, in vedeti bi moral Sirotič, da je najmanj junaško delo pokojne nadlegovati, ker se ne morejo braniti. Pa kaj vsega ne stori renegat!

Domače in razne vesti.

Odlikovanje. Predsednik pomorske vlade, vitez Alber, dobi nekda red francoske častne legije.

Javne dražbe. Dne 27. in 28. t. m. od 9—12 ure popoldne, bode v mestni hiši, bivši ljudski šoli, v Corsia Stadion, javna dražba raznih pokretnin, zarubljenih radi zaostalnih davkov. Prvi dan se bodo oddajale za cenilo ali za čez cenilo, drugi dan pa tudi pod cenilom največ ponudečemu za gotovo plačilo in proti temu, da kupec kupljene stvari precej prenesel.

Dne 3. junija t. l. bode pri tukajšnjem

mestnem magistratu javna dražba za poduzetje popravil na Sv. Ivanski cerkvi, katerih stroški so preračunjeni na l. 1885 aust. vr.

Pisane in pravilno kolekovane ponudbe, obložene s 10%, varščine (vadija) v znesku f. 138.— se imajo vlagati do dražbinega dne pri mestnem zakladništvu (Tesoreria civica). Pregled dela in natančnejši gogoji, dražbe se poizvedo v zgoraj omenjenem oddelku IV. nadstropje.

Nov vozni red južne železnice. Od 20. t. m. počenši odide iz Trsta na Dunaj brzovlak št. 3. ob 7. uri zjutraj, poštini vlak št. 7. ob 10. uri zjutraj, poštini vlak št. 9. ob 6 in pol uri popoldne, mešani vlak št. 101. ob 7 $\frac{1}{2}$ uri zvečer, kurirski vlak št. 3. ob 8 uri 10 minut zvečer. Iz Trsta na Italijansko: Brzovlak št. 312—1002 ob 7. uri 20 minut zjutraj, poštini vlak 711—1004 ob 9. uri 10 minut zjutraj, poštini vlak št. 911—1006 ob 4 uri 50 minut popoldne, mešani vlak 109—1012 ob 9 uri zvečer.

Tržaške novosti:

Morske kopelji so uže odprte in sicer so skoraj vsa dotična privatna podjetja znižala cene. — Odprte so tudi ljudske brecplačne kopelji v Greti in pri Sv. Andreju in sicer vsak dan od 4. ure zjutraj do polnoči.

Našli so na bregu Sanità truplo onega Lojzerja, o katerem smo poročali zadnjič, da ga družina pogreša in išče uže 8 dni. Mož je res skočil v morje iz obupa, velika mislija je bila uzrok obupa.

Cepljenje koz se začne 3. junija. — Okoličanom se kraji in dnevi posebe naznanijo v cerkvah. Naj starši ne zamude te dolžnosti.

Vreme. — Uže 3 dni imamo tako hudo burjo, da na priliko v nedeljo ni mogel noben parnik odpljuti iz Trsta z navadnimi izletali. Zakasnol se je tudi Lloydov parnik iz Benetk polnih 6 ur.

Policijsko. Ciganka je te dni v nekeje krčmi gospodinjci pravila srečo, pri tisteh priliki pa jej ukradla možno, v kateri je bilo 7 gl. in več loterijskih lističev. Prekasno je krčmarica zapazila in naznanila tatvino policiji, katera ni še prišla na sled zvitej ciganki. — Nek 40 letni berač je beračil po hišab, a nekeje mu niso hoteli nič dati, na kar je skočil na gospodinjco še železnim batom in bi jo bil gotovo ranil, da ni bil precej pri rokah domači sin, ki je lopova prepodil. — Antona G. fakina, rodoma iz Tolmina, zaprla je policija zaradi tatvine.

Nova velika vilenica v Divači. Denes je bil gospod župan iz Divače pri nas in nam je pravil, da so našli blizo postaje divaške tikoma prve stražice hiše na železnici Divača-Pulj prostorov in dolgo vilenico ali groto, polno najlepših stalaktitov. Ljudje so prodili uže blizo 1 uro daleč v notranje te grote in še jej ni konca. Stvar je tako zanimiva, da bodo gotovo na mesto hiteli geologi iz Trsta in drugod. — V kratkem poročimo kaj več o tej vilenici.

Gospa Emilija Hočevarjeva, soproga vrlega našega rojaka, dr. Fr. Hočevarja, gimnazijalnega profesorja in docenta na vseučilišču v Inomostu, in hči državnega poslanca g. Obreze, umrla je 15. t. m. v najlepših letih po kratkem in srečnem zakonu. Gorko sočutje izražamo spoštovanemu rojaku.

Prva istrska posojilnica in hranilnica se uže dobro razvija, v kratkem bode vključena in novi udje se še vedno oglašajo, kar kaže, da se narodna zavest v Istri širi in v tem obziru je dobro, da je nekoliko navdušenih in inteligentnih Slovencev in Hrvatov v Kopru. Ta posojilnica bode gotovo dobro poslovala, ker v odboru so veščji, delalni in pošteni možje; — predsednik sam, gosp. Križanac, je mož poznan po vsej Istri in pozna natančno razmere skoraj vsacega istrskega kmeta in to je dosti pri enakem poslu. — Ko smo v predzadnjem listu objavili imena pregledovalcev računov, spodletela nam je neljuba pomota, izpustili smo tri imena veljavnih mož istrskih, naj to denes popravimo. V pregledovalni odbor posojilnice in hranilnice so bili izvoljeni ti le gospodje: Juraj Jan, kanonik in dekan v Dolini, Eduard Lampe, občinski glavar v Dolini, And. Gregorič, posestnik in sodnijski delegat v Dekani, Jos. Franca, posestnik v Gradčah in Josip Gunjac, posestnik v Pomjanu.

Slovenci in Hrvatje! začelo se je daniti v Istri, to vas mora vse veseliti; zato pa vsi kder in kakor morete podpirajte rodoljube, ki so začeli tako ozbiljno delati.

Iz Prema nam pišejo dne 21. maja 1884: Danes je bil zelo soparen dan. Sopaica je puhtela po zraku, dase je človek moral potiti. Ali nastanki tudi niso izostali; kmalo popoluine privlečejo črni oblaki nebo, pod katerimi je bil skrit bič steklen, in ob 4. na 4. uro popoldne vsuje se — ne sicer gosta — vendar pa debela toča. Sreča je le, da je kmalo dež premagal in da ni hudo vršanje trpelo niti pol ure, sicer bi bilo gorje. Letos torej smo zgodni.

Nesrečo. Po-ja »Titanias« je 9. t. m. prišle v Novi York 24 oseb, otihi s parnika »State of Florida«, ki je na planem morji zadel v drugo ladjo in se potopil. Od 167 oseb je bilo otihi le 44. — Pri Sidonu se razbila avstrisko-ogerska ladja »Graconja«. Kapitan Tomazič in vsi mornarji so utonili. Pri Cereji blizu mesta Rovigo sta 10. t. m. dva vlaka skupaj trčila; ranjenih je bilo 19 vojakov in ena druga oseba. Na francoskej severnej železnici, pri postaji Landy, trčila sta 14. t. m. dva železniška vlaka skupaj; mašinist je ostal na mestu mrtev, 26 popotnikov in 5 železniških služabnikov pa je bilo ranjenih. V dinamične tovarnici v mestu Andeer na Skotskem se je predzadnjo sredo užgal dinamit ter bilo usmrtenih deset deklic, ki so bile pri delu.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Glavni zbor delničarjev društva avstrijski Lloyd je bil v sredo, 21. t. m. zvečer. Iz poročila ravnateljstva je razvidno, da je to društvo lansko leto slabše poslovalo, nego prejšnjega leta. Čistega dobička je imel Lloyd v letu 1883. fr. 1.578.610.42. Na vsako akcijo se razdeli 21 fr., kar je enako obrestim okolo 4 $\frac{1}{2}$ %, na akcijo. Ravnateljstvo toži v poročilu, da še ni doseglo one vladne subvencije, katera je potrebna za pomnoženje voznih ert; pri vsem tem pa goji nado, da to doseže in predlaga torej, da se za nove ladje dovoli ravnateljstvu, da se zadolži za 1 in pol milijona gl., kar je občni zbor tudi dovolil.

Ptiči.

Znano je, koliko dohot imamo od ptičev in kako nam oni v vsakej zadevi koristijo. Na spomlad in po leti nas razveseljujejo z lepim petjem, a poleg tega pobirajo in povzijejo na milijone škodljivih gosenic in mrčesov.

Ker so tako koristni, zato je pač modro učinjeno, da je prepovedano ptičja pnejzda razdirati in ptičke lovit. Otroci, a tudi odrasli ljudje, imajo pa čedalje bolj navado, da uboge ptičke zasledujejo in jim gnejzda razdirajo, pa mladiče lové. Za to toplo priporočamo našim županom, učiteljem, polj. čuvarjem itd., naj strogo pazijo na to, da se ne bodo ptiči preganjali. Za župane ne zadostuje, da pred cerkvijo dajo oznaniti to prepoved, ampak morajo na sve kriplje takim činom v okom priti. Ljud. učitelji imajo lepo priliko v šoli uplivati v tej zadevi na šolsko mladino. Naj jim povedo, da taki otroci, ki ptičke love, gnejzda jim pustošijo, kažo, da so zelo pokvarjenega srca in ako bodo čedalje tako pot hodili, tudi ne bode nikdar iz njih kaj prida. Takim otrokom se srea takó vtrde, postanejo jim takó kamenita, da prej ali slej zajdejo mej tatove in ubijalce. Priča in jaseu dokaz nam je v to Hugo Senk, ki je bil ne davno na Dunaji obešen. On je kot deček imel veselje, da je ptičke loveč jim iztikal oči in tako oslepene izpuščal. Ali mora imeti človek bolj pokvarjeno srce, nego je bilo ono Senkovo? Nam se stodi še dalje o tem govoriti in upamo, da bode vsak pametni človek taka početja zabranjeval. Pa tudi čestita duhovščina ima lepo priliko o tem spregovoriti kako besedo. Ona ljudstvu lahko pove, da kdor je v mladosti neusmiljen, bode še bolj v starosti. Vse drugače je s ptico vjeo (ropno), kakor kragulj, jastreb itd. Taki ptiči delajo mej pticami veliko kvar. Oni preganjajo vsakere ptiče, posebno pevke, pa tudi jerebice, golobe in druge.

Te dni sem čital v nekem dunajskem časopisu, da je nek gozdnar našel v gozdu jastrebovo gnejzdo, ki je bilo napravljeno na starej jelki. Pod jelko je bilo mnogo vsakojakih kosti. Vsled tega je splezel gozdnar na drevo in našel je v gnejzdu polno mrtvih ptičev, jerebic, zajcev itd. Zmetal je vse na tla in potem sešel je 42 kosov, in sicer: 3 zajce, 5 jerebic, 2 divja goloba, 1 grivnjača in 31 različnih ptičev-pevcev. Od vsega tega plena so bili posamezni še sveži (frišni) mladičem doprineseni. Ptiči so bili večinoma samice, kar je dokaz, da so bile iz gnejzda na jajčicah sedeče (valeče) ugrabljene. Taki »grabeži« naj se pa le zatirajo. Sedaj je za to najprimernejši čas, kajti sedaj zasledujejo taki roparji mladiče. Tedaj: videant consules!

Tečaj

za praktičen poduk o pripravljani svilodnega semena po čeličnem sistemu in o rabi mikroskopa za ta namen.

Meseca junija tek. leta se bode na ces. kr. poskušališči za svilorejo in vinarstvo v Gorici v dveh tečajih dajal praktičen poduk o vsem tem, česar treba za izgojo svilodnega semena po čeličnem sistemu, in kako se z mikroskopom preiskujejo metulji ali kako se odbira seme. Podučevali se bodo v italijanskem in slovenskem jeziku možki posebe in ženske posebe.

Tečaj za moške bo od 16. do 21. junija, za ženske pa od 23. do 28. junija t. l.

Koncem tečaja se izroče obiskovalcem spričevala o prejetem poduku.

C. kr. kmetijsko društvo v Gorici bo podelilo štipendije obiskovalcem — možkim in ženskim — stanujočim na Goriškem, in tudi podpisano vodstvo bo podelilo štipendije svilorejem — možkim in ženskim — iz Tržaške okolice in iz Istre. Pogoji, po katerih se bodo podeljevali ti štipendiji, razglašajo se s posebnimi oznanili.

Kdor bi hotel na svoje stroške obiskovati omenjena tečaja, — naj se oglasi vsaj do 15. junija tek. leta pri podpisnem vodstvu in vplača 5 gold. na ime učne davščine.

V Gorici dne 16. maja 1884. Vodstvo c. k. poskušališča za svilorejo in vinarstvo.

G. Bolle.

Razglas

o štipendijah, ki se podelje obiskovalcem učnih tečajev za pripravljane svilodnega semena po čeličnem sistemu in rabi mikroskopa za dotične preiskave.

Iz viadnih podpor v prospeh sviloreje na Primorskem podeli podpisano vodstvo 6 štipendijev po 20 gold. svilorejem iz Tržaške okolice in iz Istre, kateri bi želeli obiskati tečaja za praktičen poduk o tem, kako se pripravlja svilodno seme po čeličnem sistemu in kako se ravna z mikroskopom, na c. k. poskušališči za svilorejo in vinarstvo.

Tečaj za moške bo od 16. do 21. junija t. l., za ženske pa od 23. do 28. istega meseca.

Štipendiji se podelé samo takim osebam — možkim ali ženskim — katere dokažejo z županstvenim spričevalom, da so avstrijski državljani, da stanujejo v tržaški okolici ali v Istri, da so prestopili 16. leto in da imajo praktične znanosti o sviloreji.

Prošnje za štipendije, previdene z omenjenim spričevalom, naj se predložijo podpisnemu vodstvu vsaj do 10. junija t. l. V Gorici dne 16. maja 1884.

Vodstvo c. k. poskušališča za svilorejo in vinarstvo.

G. Bolle.

*) Štipendiji za Goriške deželane podeli c. kr. kmetijsko društvo v Gorici.

Za onega nesrečnega uda del. podp. društva (glej oklic v št. 39.) je nadalje daroval g. poslanec Ivan Naberger gl. 2.—, dosedaj je torej došlo gl. 10.75. Prpsimo še.

Tržno poročilo.

Kava. — Stanje nespremenjeno. — Prodalo se je blizo 5000 vreč Rio in Santos od gl. 52 do gl. 67.—, 300 vreč Manila po gl. 60.—, Java stane gl. 65 do gl. 69.—, Portorice gl. 88 do gl. 100. — Ceylon plant: gl. 89 do gl. 132.

Sladkor — prodalo se je 8000 vreč po gl. 24 $\frac{1}{2}$ do gl. 28.—, cene jako trdne.

Sače — po nespremenjenih cenah pri jako mlahovi kupčiji, — **Olje** — dobro obratano. — Namizno p. l. 70 do gl. 88, jedilno gl. 42 do gl. 48.

Petrolje — gl. 9 $\frac{1}{2}$ do gl. 9 $\frac{1}{2}$; tendenca dobra.

Domači pridelki. — Fižol gl. 7 do gl. 12. — po kakovosti. — Maslo gl. 86 do gl. 9 $\frac{1}{2}$.

Žito. — Pšenica ruska lepa gl. 9.30.—, koruza po avavska gl. 6.75.

Les — še precej iskan po nespremenjenih cenah.

Še — dobro konjsko gl. 1 do gl. 1.25.

Borsno poročilo.

Borsa bila je te dni bolj mlahova; pri vsem tem pa so se kurzi državnih papirjev vzdržali in so jako trdni.

Dunajska Borsa

dne 23. maja.

Enotni drž. d. d. v bankovcih	80	gl. 40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	81	» 20	»
Zlata renta	101	» 85	»
5% avst. renta	95	» 75	»
Delnice narodne banke	853	» —	»
Kreditne delnice	342	» 60	»
London 10 lir sterlin	123	» 15	»
Napoleon	9	» 69	»
C. kr. cekini	5	» 73	»
100 državnih mark	59	» 75	»

MIRODILNICA (drogerija)

G. B. ANGELI-JA

v Trstu na lesnem trgu, 1

Ocenjena izdelovalnica čopičev;

zaloga oljnatih barv lastne priprave, firneža angleškega, francoskega, nemškega itd. itd., kakor tudi vrlo izbiri

mineralnih voda,

naravnost od virov naročene, vedno sveže, in jedina zaloga

laka firneža za kočije

iz ocenjene fabrike A. Lefranc-a v Parizu.

Žvepla i. vrste. 10—

ASSICURAZIONI GENERALI

(OBČNO ZAVAROVALNO DRUŽTVO)

USTANOVLJENO 1831. LETA V TRSTU.

ZAVARUJE:

- A. a) na škodi vsled požara poslopij in drugih predmetov,
b) na škodi prouzročeni med transportom (prevažanjem) blaga,
c) na škodi prouzročeni po toči.

- B. na življenje v raznih slučajih.

Društveno stanje za 31. decembra 1883 predloženo občnemu zboru delničarjev 30. aprila 1884:

Premoženje v oddelku A for. 9,480.394-93

Premoženje v oddelku B for. 23,494.047-89

Skupno premoženje for. 32,974.442-82

Zavarovalnine se je uplačalo 1883. l. v oddelku A for. 9,940.889-30 — Zavarovalnine se je uplačalo 1883. l. v oddelku B for. 2,987.278-61

Skupne odškodnine je plačalo društvo 1883. l. for. 9,611.024-38; v celi dobi obstanka društva pa svoto for. 169,785.742-38.

TRST, 30. aprila 1884.

Vrhovni tajnik:

M. vitez BESSO.

V mirodilnici (drogeriji) 2-5
KARLA GUARRINI-JA
Via S. Sebastiano, 514
in na «trgu pred kasarno» 4.

Velika zaloga žveplja rimskega in sicilijanskega l. vrste. — Mirodilje, vsakovrstne barve, posebno barve za tisk lastnega izdelovanja, petroleje, firneze, čopki, mineralne vode itd.

SKLADNICA

domačih pridelkov A. JURCE v Ptui.

Podpisani priporoča svojo bogato skladišnico domačih pridelkov.

Dobivajo se pri njem na debelo po najnižji ceni:

Plenica, rž, ajda, koruza, oves, luk (čebula), orehi, slive, moka, krompir, srez ali bira (veštaj), posebno pa izvrsten ščol vsake vrste, izvrstno naravno vino in žganje, sploh vsi pridelki sem spadajoči.

Cenilnik in blago na ogled brezplačno in franco. 20-20

A. JURCA

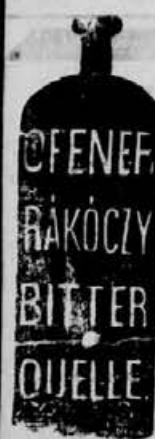
veliki trgovec v PTUJI.
(Pettau and Südbahn, Steiermark).

Alojzija Mayer-jeva

trgovina piva v STEKLENICAH v Ljubljani
priporoča izvrstno exportno marčno pivo iz pivovarne bratov Kozler-jev v zabojih po 25 in 50 steklenic.

Garantira se šest mesečna obstojnost tega piva. 6-24
C. k. privilegirano društvo

Budimska grenčica.

Priporoča se od najprvih zdravnikov strokovnjakov tujih in domačih, kot najuspešnejšo vodo grenčico vplivajočo na čiščenje krvi in na ono želodca. — Zamore se je vsak čas dobiti svežo po vseh trgovinah z mineralnimi vodami. 2-10

Lastniki

Bratje Loser
v Trstu.

Najboljši
papir za cigaretke
3-36 je pristni

LE HOUBLON

franc. fabrikat Cawley in Henryev v Parizu

Sevari se pred ponarejanjem.

Pristen je ta papir za cigaretke le, ako nosi vsaki listek znamko: „LE HOUBLON“ in doljno zavarovalno marko ter signaturo.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodelna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrudovratnejše žilodolne boleti. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na trancu, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. (13)

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbo in pošiljatev pa edino v lekarnici Cristofaletti v Gorici, v Trstu v lekarni E. Zanetti in G. B. Rovis, G. B. Faraboschi in M. Ravasini. Ena steklenica stane 30 novcev.

Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Velika zaloga

MINERALNIH VOD

najveljavnejih vrelcev

novi lekarni

MARKA RAVASINI

na trgu pred postajo.

Najnovejši lekovi odličnih laboratorijev, narodne in zunanje specialitete, kemični izdelki in dišavine itd. itd. 3-6

Govori se talijansko, nemško, slovensko in francosko.

Lekarnica Serravallo

v Trstu.

Pirule Brerine oslobodujejo po malem emoroidnih zaprek, zapora, trdin netačnosti, trebušnih bolezni, hudega riganja, histeričnega in hipohondričnega tolčenja srca, katero pride od lenosti sokov, glavnih bolezni in olajšavajo ženskam krvo čiščenje, dajajo trebuhu več snage ter poboljšavajo soke, zaradi česar so one koristne vsakemu brez izjemka. Siguren je pak lek proti hemoroidam.

Opomba. Da bode lažje gospodi lekarničarjem in mirodilničarjem austro-ogerskega cesarstva dobivati prave *pirule Brerine* in vse leke, kateri se delajo v mojem laboratoriju, utemeljil sem v Trstu pri svojem pooblaščenču gospodu J. Serravallo občno skladišče za svoje izdelke, zato naj se odslej vsi obračajo za naročbe in cene na omenjenega gosp. Serravallo, kateri je pooblaščen utemeljiti tudi druge pomočne zaloge za to trgovino.

Carlo Castoldi,

lastnik Brerine lekarnice v Milanu.

Ceroti iz Brežije star in skusano sredstvo proti vsakovrstnim reumatičnim boleznim itd.

Anaterinska voda od F. Cortissia osobitost jako iskana, koja uzdržava usta zdrava in zobe bele. Ne da, da se napravi sreč, odjemlje slab duh, daja ustam svežost in osnažuje zobno meso. (8-4)

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo smatrati kot ponarejeno.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udar, bolečine v križi ter žvečih, otekline, otrpale ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine povolnen trganje, kar dokazuje obilno zahval zahteva naj se samo cvetu zoper

Varstv. znamka: trganje po dr. Maliču s srceven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši, nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi. 20-12

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje,

najboljše vrste, izborna zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline 1 stekl. 60 kr.

Anaterinska ustna voda,

najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kričistilne Kroglice, c. kr. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijano osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr; jeden zavoje a 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoje.

Naročila iz dežele izvrše se takoj v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Posestvo v vasi Log-Ricmanje

se proda ali pa v najem dá. Obstoja iz hiše v najboljšem stanu s petimi sobami, dvorano, kuhinjo, kletjo, hlevom; poleg hiše velik vrt z vodnjakom, katerega voda nikdar ne vsahne. Nad to hišo blizu bo šla nova železnica Herpelje-Trst. — Natančneje se polzve v mirodilnici (drogeriji) G. B. Angeli-ja, na lesnem trgu v Trstu. 2-3

Drogerija

Girolama Hirsch-a

Via Ghega nasproti „Lune“

Zaloga

romanskega žveplja I. vrste.

Lug „Fenice“ za perice po 20 kr. kilo. Barve, mlete z oljem in vodo, kakor tudi, barve suho-fino mlete I. vrste. Zidarski čopiči št. 8 po fr. 2 — jeden: firnež za kožije angleške fabrike Harland & sin v Londonu, konjski fluid od dr. Kwizda itd. 2-10

Gospodu Gabrijelu Piccoli,

lekarju

v Ljubljani.

Velikoleto ozdraviljam razne bolezni edino le z V-šo „Francova esenca“ in to z najboljšim uspehom. Prosim vas še za 12 steklenic. Trst, meseca septembra 1883.

Dr. Pardo, praktičen zdravnik.

Vaša „Francova esenca“ oprostila me je izvrstno in popolnoma hude nad dve leti trajajoče bolezni. Izrekam Vam kakor izumniku tega zdravila svojo najtoplejšo zahvalo.

Rakovac na Hrvaškem blizu Karlovca. Ivan Pufić.

Podpisani potrdim, da je „Francova esenca“ gosp. Gabrijela Piccoli moje župnijske od marsikake bolezni temeljito ozdravila, se je ljudje z najboljšim uspehom poslužujejo.

Fianona v Istriji meseca oktobra 1882. Anton Vlasic, župnik-kanonik.

Prosim Vas zopet za 24 steklenic vaše „Francove esence“, ki je za bolezni v želodcu boljše od vsacega drugega zdravila. Tudi naš tovarniški zdravnik jo priporoča.

A. Augusthaler, monter v tovarni za stroje g. Körösi v Gradci.

„Francova esenca“ je pomagala uže tisočim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pism, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in trebuhi, krč, božjaat, trebušno in prebajalne bružico, zabasanje, hemoroide, zlatenico itd., ki so vse nevarne, ako se o pravem času ne ozdravijo. Sklenica velja 10 kr. 16-15